

#zielonomi
w Śremie

4 QUEST

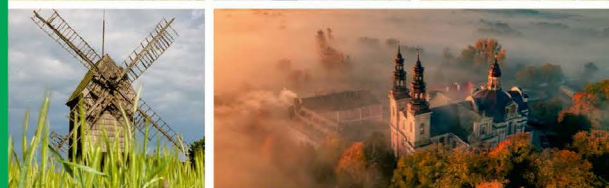
Zielono nad Wartą w Śremie

Serdecznie zapraszamy na wyprawę po lewobrzeżnym Śremie i zielonych terenach malowniczo położonych w dolinie rzeki Warty. Poznasz historię rodziny Mierzejewskich i ich historyczny ogród, a także pomniki przyrody w Śremie.

1 Gdzie to jest?

Śrem – miejscowość położona w powiecie śremskim w Wielkopolsce. To zielone miasto, w którym są trzy parki miejskie i inne zielone przestrzenie, a w sercu miasta majestatycznie przepływa Warta – królowa Wielkopolskich rzek. Miejsce startu znajduje się na ul. Mickiewicza 89, gdzie siedzibę ma Muzeum Śremskie. Ubierz się wygodnie i zabierz ze sobą coś do pisania i ołówki do odrysowania skarbu.

REGION ŚREMSKI zaprasza

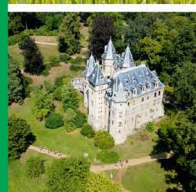
projekty wspierane przez

WIELKOPOLSKA

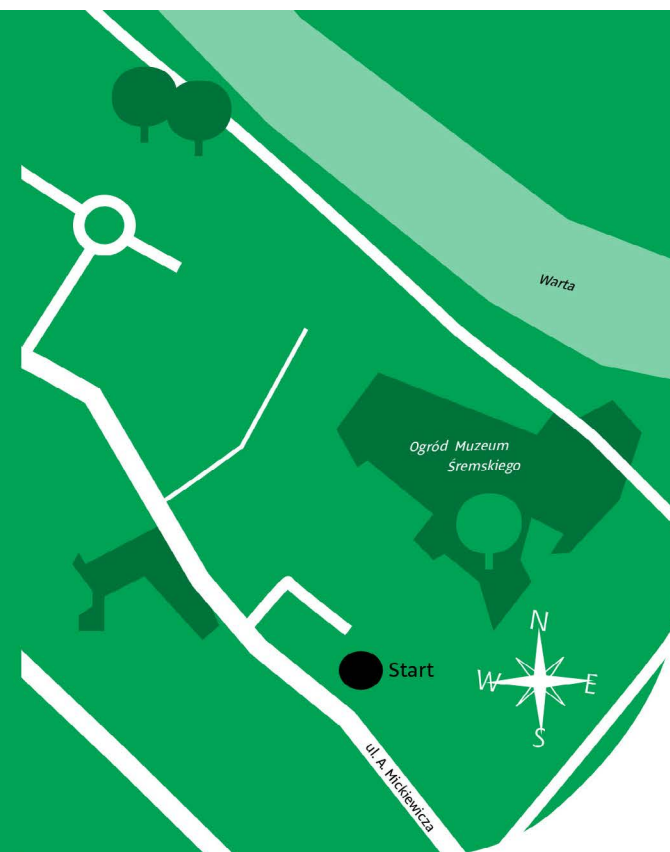
SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

WIELKA PĘTLA
WIELKOPOLSKI

WLKP
BIKE

2 Jak szukać skarbu?

Twoim zadaniem jest uważne czytanie wskazówek edukacyjnych i ruchu oraz rozwiązywanie zagadek. Zebrane litery z poszczególnych haseł utworzą hasło końcowe. W rezultacie odnajdziesz symboliczny skarb – wyjątkową pieczęć. Przyłóż kartę questu z miejscem oznaczonym na skarb i za pomocą ołówka (pocierając nim po kartce), odrysuj pieczęć, jako dowód ukończenia wyprawy. Po okazaniu rozwiązane go questu, w Centrum Informacji Turystycznej w Śremie, możesz otrzymać wydawnictwa regionalne, które posłużą Ci podczas kolejnych wypraw.

Czas rozwiązywania questu: 1 godz.
Długość trasy: 1,2 km

Tuż za skrzyżowaniem, lecz przed łańcuchami,
stoi dumnie pomnik, spiżowy, odlany.
To jest Jerzy Jurga śremski artysta,
namalował obrazy, myślę że ze trzysta.
Kusze też budował i kajakiem pływał
i swoimi pracami wielki świat zdobywał.
Gdy szlufki przy jego pasku policzysz poprawnie,
dalsza część wyprawy pójdzie całkiem sprawnie.

15 20

Tuż obok pomnika strumyk sobie spływa.
Dobrze go kojarzysz, to ten sam co na górze,
pod mostkiem przepływa.
A w tej żywej wodzie mieszkańcy ze Śreму
poddawali swe ciała (głównie oczy) wodnemu leczeniu.
A my z nurtem rzeki żwawo maszerujemy
i czytając uważnie meandry Warty poznajemy.

*Okolo 20 tysięcy lat temu
ładolód skandynawski dotarł do granic Śreму.
Warstwa lodu kilkuset metrów grubości
pokryła obszar ziemi śremskiej w całości.
Bystre oko na mapie dostrzeże wnet,
że Warta w Śreмі radykalnie zmienia swój bieg.
Chcąc rozwikłać zagadkę tej zmiany
o 19 tys. lat w wyobraźni się cofamy.
Czoło ładolodu 50 km na północ od Śreму się znajdowało
i tam na dłuży czas się zatrzymało.
Droga ku północy była wówczas dla rzek zamknięta,
taka sytuacja obecnie nigdzie na świecie nie ma miejsca.*

*Nie istniał Bałtyk, a jego miejsce zwały ładolodu zajmowały,
rzeki roztopowe spod niego wypływały.
Ogromne ilości wody wzdłuż czoła płynące
wcinały się w podłoże wtedy istniejące.
Utworzyły one najdluższą w Europie
pradolinę Warszawsko-Berlińską – takie nosi imię.
W niej prawobrzeżny Śrem się znajduje,
co czasami podtopieniami miasta skutkuje.
Dlatego na obrzeżach miasta kanał ulgi został wykopany
oraz potężny wał przeciwpowodziowy usypany.
Oprócz wody ładolód okruchy różnych skał transportował
całą siłą napotkany teren rzeźbił i siłą forsował.
Duże głazy pochodzące ze Skandynawii – eratykami zwane,
są na przykład na miejsca pamięci wykorzystywane.
Wysoczyzna to tereny wyżej położone,
które z gliny lodowcowej zostały utworzone.
Na niej między innymi Muzeum się znajduje
i wysoko nad Wartą dzisiaj góruje.
Na taką przeszkodę woda roztopowa trafiła
i w Śreмі znacznie bieg rzeki zmieniła,
a nasza zagadka w mig się wyjaśniła!*

liszczę szpilkowego

Dzisiejsza promenada w 2009 r. powstała,
to kilkusetmetrowa atrakcja niemała.
Różne pomniki są po drodze rozmieszczone,
niekiedy z ławeczkami na trwale złączone.
Warto wpaść tu również na kulturalne wydarzenia,
a znajomym będziesz miał wiele do opowiedzenia.
Napotkana po lewej prostopadła uliczka
– nią się teraz nie interesujemy,
lecz do przodu jeszcze kawałek idziemy.
Pod tablicę, która pomniki przyrody opisuje,
tam kolejna zagadka w queście się znajduje.
Czwarty wyraz z ostatniej linijki tekstu wpisz poprawnie,

7/13

a do hasła głównego dwie literki wpadną całkiem sprawnie.

Drzewa, które pomnikami uznane zostały,
niejedno zdarzenie nad Wartą widziały.

Prawie półtora wieku temu był tu trakt spacerowy,
którym mieszcanki w wygodnych sukniach się przechadzały,
w rękach przeciwsloneczne parasolki i torebki trzymały.
Pomysł ten i realizację społecznikom zawdzięczamy,
na ich czele stał budowniczy miejski – Jakub Thomani.
Towarzystwem ku Upiększaniu Miasta Śreму zarządzał
i różne zielone przestrzenie miasta efektownie urządzał.
Z biegiem czasu różne drzewa posadzono:
lipy, wierzby, wiklinę, olchy i jesiony.
Dzisiaj możesz być z nich zadowolony,
bo to, co w niewielkim stopniu po nich zostało
– to głównie drzewa pomnikowe,
do zwiedzania i podziwiania zawsze gotowe.

Stań teraz do tablicy plecami
i kieruj się w stronę wysokiego masztu, który widać z oddali.
Pierwsze drzewo tabliczką oznaczone nosi imię

– a dalej za nim, między 2 a 3 lampą się zatrzymujesz
i wzrok na drugi brzeg Warty kierujesz.
Teraz wyobraźnię uruchamiamy i wspominamy:
ponad 100 lat temu Łazienki Miejskie tam się znajdowały,
w upalne dni wielką ulgę mieszkańcom Śreму dawały,
Obok nich wypożyczalnia sprzętu istniała
i kolorowe łodzie wodniakom na godziny wynajmowała.

Corocznie w czerwcu wianki tam organizowano, brzegi lampionami i pochodniami oświetlano. Dzięki Kołu Ligi Morskiej i Rzecznej odbywały się tu również pływackie zawody, które kończyły efektowne skoki z mostu do wody. Był tam także tartak parowy Józefa Łożyńskiego, skąd wyprodukowane deski trafiły do domu niejednego.

Promenada była zawsze mekką dla wędkarzy, i dzisiaj niejeden z nich o dużej rybie sobie marzy. Kiedyś na błoniach rzeki (ostrogach) wysiadali i o rybach między sobą po cichu rozprawiali. Amatorów wędkowania nad Wartą wciąż nie brakuje, a złapana samodzielnie rybka najlepiej smakuje. W płytkich nurtach Warty małe płotki pływają, w cieniach prądowych szczupaki i okonie się czają. W głębszych dołkach sandacz pływa, lecz duże wyzwanie, to dla rybaków Króla rzek – czyli suma, złapanie.

Za drzewami: „Marią”, „Tomaszem” i „Danielem” bacznie się rozglądamy i dalszych wskazówek do hasła szukamy. Trzy kolejne drzewa pomnikowe to kobieca družyna: Barbara, Anna i

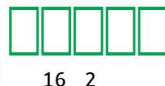
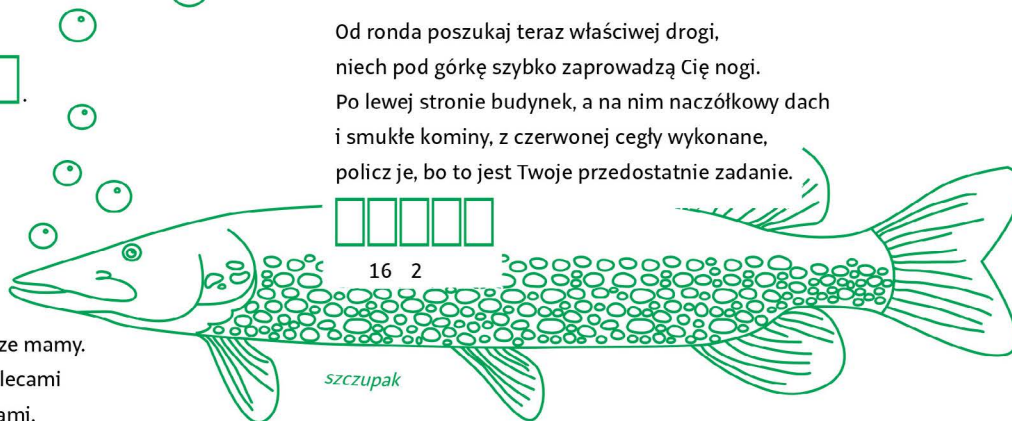

i również jedna drzew rodzina, czyli

Jej nazwa od czarnej kory pochodzi, która kiedyś była wykorzystywana, by na kolor czarny farbować ubrania.

Drzewa pomnikowe teraz zostawiamy, chociaż na promenadzie kilka ich jeszcze mamy. Teraz do mostu na Warcie odwróć się plecami i maszeruj poznając już trasę z pomnikami.

Pierwsza po lewej stronie lampa napotkana, niech będzie wskazówką do dalszego zwiedzania. Uliczką na wprost niej, która pod górę prowadzi, iść nam tam żwawo wcale nie zawadzi. Gdy wspinanie pod górę masz już zaliczone, rozejrzyj się za drzewem, co rośnie po prawej stronie. Jego wyjątkowość tabliczką została określona, imię wpisz do kratek i sprawa załatwiona:

9 8

Pierwsze rondo w Śremie, a tam lampa trójgłowiowa, wokół niej zaś prezentuje się ciekawa zabudowa. Część z nich to dawne budynki reprezentacyjne, nawet 100 lat temu miały rozwiązania innowacyjne. Przeznaczone były na domy dla oficerów i urzędników, miały formę i kształt zapożyczony z renesansu i gotyku. Masywne mury wykonano z czerwonej cegły z wykuszami. W górnej części ozdobione zostały drewnianymi szachulcami, czyli gliną i roślinnymi „odpadami”: sieczką, trocinami lub drobnymi wiórami, a czasem witkami i trzcini łodygami. Wszystko to, co w dolinie rzecznej dostępne było, do wybudowania domów kiedyś posłużyło.

Od ronda poszukaj teraz właściwej drogi, niech pod górkę szybko zaprowadzą Cię nogi. Po lewej stronie budynek, a na nim naczółkowy dach i smukłe kominy, z czerwonej cegły wykonane, policz je, bo to jest Twoje przedostatnie zadanie.

Budynek po lewej mijamy i lekko po łuku skręcamy, a dalszy kierunek na wysoką wieżę trzymamy. Za płotem cztery wysokie drzewa to jesiony, a wśród nich rośnie kasztanowiec nieco „zagubiony”. Idąc dalej chodnikiem, w drugim budynku, mieści się ośrodek, lecz nie wypoczynku. Przy płocie kilka dębów, które w szeregu równo rosną, poznasz je, po żółędziach jesienią, a po liściach wiosną. Właściwą nazwę ośrodka wskazuje tablica, przeczytaj ją, a następnie odwróć się plecami, na pierwszym planie znajduje się szeroka ulica. Dalej widok mamy na kasztanowiec biały, nie bez znaczenia „Kartografem” nazwany. W jego pobliżu miejską „zebrę” wybieramy i bezpiecznie na drugą stronę ulicy zmierzamy. Dalej trzymamy się kierunku już wcześniej obranego i ochoczo maszerujemy pod pierwsze przy ulicy drzewo. To lipa drobnolistna, a wspomnieć należy że lipami, cała ta ulica była obsadzona przed wieloma latami. Do tematu drzew pomnikowych zaraz powrócimy, teraz zaś spieszenie przed dom ze zdobieniami kroczy. To sgraffito – technika dekoracyjna malarstwa ściennego, polegająca na wydrapywaniu wzoru z warstw tynku wcześniej nałożonego. Już od starożytności w architekturze znana i rozwijana, we współczesnym budownictwie także stosowana. Mieszkał tu Józef Berdyszak – artysta szanowany, w Wielkopolsce głównie przez rzeźby z kościołami związany. Przed płotem stoi rzeźba, która pajęczynę przypomina, a stworzona została przez Jana Berdyszaka, czyli Józefa syna.

W pobliżu bluszcz oplata pień świerku niebieskiego, a z nim sąsiaduje drzewo rozmiaru pokaźnego. To lipa drobnolistna ramiona szeroko rozkłada, jest przyjacielem każdego zapylającego owada. Wiosną drzewo brzęczy pszczoł muzykowaniem, byś skosztować mógł miód na swoje śniadanie. Tabliczka w zielonym bluszczu jest schowana, a ostatnia zagadka pozostała do rozwiązania. (Jeżeli tabliczka przytwierdzona jest za wysoko, to na sztyld budynku nie zawadzi „rzucić oko”) Imię lipy z nazwą Centrum jest tożsame,

wpisz je tutaj:
1 11
masz już qestu rozwiązanie.

Tak oto trasa wyprawy koło zatoczyła i pod budynek już poznany Cię zaprowadziła.

Kiedyś był on **A** zwany:
1 2 3 4 5 6 7 8 9
tam się na chwilę zatrzymamy.

Pierwszy człon hasła już znasz, więc znajdź swój skarb questowy, ale czy jesteś na niego gotowy?

Na małym dachu kula kierunku poszukiwań wskazuje, tam gdzieś w pobliżu płytka z granitu się znajduje.

W białym polu odrysuj niezwykłą pieczętkę, i schowaj kartę questu na wieczną pamiętkę.

Za budynkiem Muzeum Śremskiego magiczny

się rozciąga
10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

i z każdym wydarzeniem odbiorców przyciąga.

Na kolejne questy do Śremu zapraszamy,

a za tę wyprawę dziękujemy i nisko się kłaniamy.

**Jeżeli nie znalazłeś skarbu,
prosimy o kontakt z opiekunem questu!**

4 Miejsce na pieczętkę

5

Tekst:
Monika Bulińska
Agnieszka Łaznowska
Radosław Kołodziej

Konsultacje: Aleksandra Warczyńska

Ilustracje, projekt graficzny, skład: Eluta Kidacka

Druk: Drukma.pl

Realizacja questu i opiekun wyprawy:
Unia Gospodarcza Regionu Śremskiego – Śremski Ośrodek
Wspierania Małej Przedsiębiorczości
63-100 Śrem, ul. Okulickiego 3, tel. 61 28 32 704,
otwarte: pon.-pt. od 8.00 do 16.00
(Centrum Informacji Turystycznej w Śremie).

Partnerzy projektu:

- Towarzystwo Miłośników Ziemi Śremskiej
- Muzeum Śremskie • Śremski Ośrodek Kultury
- Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu

Więcej questów:

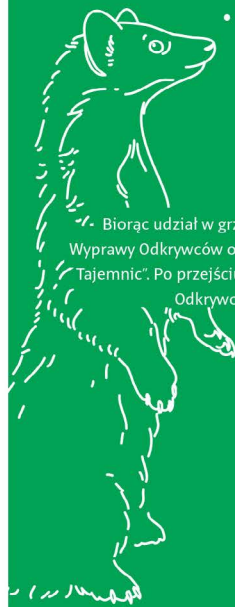
- unia.srem.com.pl/pl/turystyka/questy
- regionwielkopolska.pl • questy.org.pl

Biorąc udział w grze, można zdobywać ogólnopolskie odznaki PTTK Questy – Wyprawy Odkrywców oraz regionalne „Wielkopolskie Questy Odznaka Odkrywców Tajemnic”. Po przejściu trasy można załogować się w aplikacji Questy – Wyprawy Odkrywców lub na portalu www.questy.org.pl i wpisać rozwiązanie.

Quest powstał w ramach realizacji projektu
#Zielonomi w Śremie

Projekt współfinansowany przez:

Śrem 2024, materiał bezpłatny

Pomysł: Monika Bulińska

